

АСТРОСТАТИСТИКА - домаћи задаци

Правила:

- ~~Домаће задатке је пожељно послати до назначених рокова, али није обавезно;~~
- Одрађени задаци се каче на гитхаб, **ЈЕДИНО** путем *jupyter notebook* документа;
- Сваки домаћи задатак је потребно детаљно прокоментарисати (у виду извјештаја, везано за то шта је одрађено у задатку, која је логика у позадини и слично). Извјештај треба качити на гитхаб у **ПДФ** формату, за сваки домаћи појединачно;
- Поени за сваки домаћи су подијељени на следећи начин:
  - 70%** - код;
  - 30%** - извјештај.

ПРВИ домаћи из астростатистике

1. задатак [40%]

- Генерисати N (гдје је N велики број) случајних узорака из униформне расподеле у интервалу $[a, b]$ и сачувати их као x ;
- Направити хистограм ових узорака;
- Израчунати природни логаритам $(\ln)$ низа x и сачувати га као y ;
- Направити нови хистограм за y ;
- Користећи једначину за трансформацију расподела вјероватноће, израчунати теоријску функцију густине вјероватноће (PDF) за y и плотовати је преко хистограма за y ;
- Тражене плотове приказати један поред другог.

2. задатак [60%]

Ради се проширен *Sleepy Beauty* проблем. У недељу навече, организатори експеримента успављују љепотицу. Умјесто обичног, фер новчића, користи се пристрасан новчић, са вјероватноћом $p(H) = p$ за главу и $p(T) = 1 - p$ за писмо. У понедељак ујутру, експериментатори бацају новчић:

- ако падне глава, буде љепотицу само у понедељак,
- ако падне писмо, буде је N пута у различите дане, гдје је N случајна промјенљива (из Поасонове расподеле, са параметром λ).

Када се пробуди, љепотица не зна који је дан и треба да процијени вјероватноћу да је "пала глава". Проблем треба ријешити у пајтону. Користити Бајесову формулу.

Поасонова расподела је дата као:

$$p(n = k) = \frac{\lambda^k e^{-\lambda}}{k!}.$$

Додатно: пошто број буђења N , у случају писма, прати Поасонову расподелу, ваља напоменути да λ представља очекиван број буђења ако је новчић пао на писмо. Узети да је $\lambda = 2, 3, 4$, а што се тиче вјероватноће пада главе, ставити да је $p(H) = 0.65$. Може се искористити `np.random.poisson`. Приказати све тражене случајеве за λ , графички, један поред другог.

ДРУГИ домаћи из астростатистике

1. задатак [100%]

Анализирати магнетно поље Сунца - дат је FITS фајл у репозиторијуму.

- Пловати читаву мапу магнетног поља;
- Приказати хистограм магнетног поља;
- Израчунати средњу вриједност, стандардну девијацију, медијану, искошеност и зашиљеност (за расподелу која прати тај хистограм);
- Упоредити хистограм са гаусијаном;
- Издвојити 10% пиксела са највећим апсолутним вриједностима магнетног поља;
- Израчунати статистику за овај подскуп (средња вриједност, медијана, стандардна девијација);
- Упоредити статистичке мјере издвојених пиксела са статистиком цјелокупне мапе;
- Упоредити хистограм овог подскупа са гаусијаном и провјерити да ли постоје значајна одступања;
- Креирати профил магнетног поља дуж централне хоризонталне и вертикалне линије.

ТРЕЋИ домаћи из астростатистике

1. задатак [50%]

- Користити магнетно поље Сунца из претходног домаћег (исти FITS фајл);
- Подијелити мапу на четири квадратна подрегиона и за сваки квадрант израчунати просјечну вриједност и стандардну девијацију интензитета магнетног поља;
- Изабрати горњи лијеви и доњи десни квадрант - израчунати Пирсонов коефицијент корелације између вриједности магнетног поља у ова два квадранта. Интерпретирати добијену вриједност.

2. задатак [50%]

Размотрити непрекидну функцију дефинисану на интервалу $[0, 1]$:

$$f(x) = x + \sin(5\pi x) + 1.$$

- Израчунати константу нормализације C тако да је

$$p(x) = \frac{f(x)}{C}$$

валидна густина расподеле (тј. $\int_0^1 p(x) dx = 1$);

- Користити униформну расподелу на $[0, 1]$. Одредити константу M тако да за све $x \in [0, 1]$ важи:

$$M g(x) \geq p(x);$$

- Имплементирати метод *rejection sampling* за узорковање из $p(x)$ и наћи однос прихваћених узорака;
- Израчунати кумулативну функцију $F(x)$:

$$F(x) = \int_0^x p(t) dt;$$

- Нумерички доћи до функције $F^{-1}(u)$, гдје је $u \sim \text{Uniform}(0, 1)$;
- Генерисати узорке примјеном F^{-1} на униформно расподијелене бројеве;
- За обје методе плотовати хистограме узорака и упоредити их са теоријском функцијом густине $p(x)$.

ЧЕТВРТИ домаћи из астростатистике

1. задатак [100%]

- Користити фајл *bhm.py* који садржи масе црних рупа (у масама Сунца);
  - Израчунати стандардну девијацију, медијану и коефицијент асиметрије;
  - Процијенити неодређености у ове три статистике, користећи:
    - а) *Bootstrap* методу (са 10000 реузорковања),
    - б) *Jackknife* методу (избацивање по два податка, *leave two out*);
  - Зашто је за извршавање *Jackknife* методе потребно значајно више времена?
  - Упоредити резултате визуелно и закључити која метода даје поузданију процјену, за сваку статистику посебно;
  - Убацити десет екстремних вриједности ($M_{\text{BH}} = 1000 M_{\odot}$) у податке, и закључити како то утиче на све горе наведено.
-

Црне рупе се могу формирати на различите начине (канални формирања) и класификују се у популације. Претпостављамо да свака популација има гаусовску расподелу, а да је укупна расподела мјешавина више гаусовских:

$$p(m) = \sum_{j=1}^N \alpha_j \mathcal{N}(m|\mu_j, \sigma_j), \quad \sum_{j=1}^N \alpha_j = 1.$$

- На основу плота расподеле маса црних рупа, наћи највише пикове;
- Користити *sklearn.mixture.GaussianMixture* за фитовање модела за различит број компоненти ($N = 1, 2, \dots, 10$);
- За сваку вриједност N утврдити тежински фактор α_j , просјечне масе μ_j и стандардне девијације σ_j ;
- Плотовати хистограме појединачних гаусовских компоненти које представљају добијене расподеле;
- Испитати стабилност добијених параметара у зависности од броја компоненти, те објаснити шта то указује на могуће канале формирања црних рупа.

ПЕТИ домаћи из астростатистике

1. задатак [100%]

Црна рупа масе $\mathcal{M}$ и спина¹ $\chi \in [0, 1]$, има несводљиву (енг. *irreducible*) масу:

$$\mathcal{M}_{\text{irr}} = \mathcal{M} \sqrt{\frac{1 + \sqrt{1 - \chi^2}}{2}}.$$

Користимо $f = \mathcal{M}_{\text{irr}}/\mathcal{M}$. Имамо поновљена мјерења од $\mathcal{M}$ и χ , претпостављамо да је спин униформно расподијељен у горенаведеном интервалу, а да маса прати нормалну расподјелу $\mathcal{N}(\mu, \sigma)$.

- Користити вриједности $\sigma = 0.02$ и $\mu = 1$ (све масе у проблему су изражене у јединицама μ);
- Плотовати добијену *PDF* функцију за M_{irr} . Користити Скотово или Фридман-Дијаконисово правило.
- Плотовати расподјелу M_{irr} помоћу *Kernel Density Estimation* (KDE) методе.
- Израчунати Колмогоров-Смирнов дистанцу D између M_{irr} и f као функцију од σ . Коментарисати границе за велике и мале вриједности σ .
- Израчунати Колмогоров-Смирнов дистанцу D између M_{irr} и $\mathcal{M}$ као функцију од σ . Коментарисати границе за велике и мале вриједности σ .
- Израчунати *PDF* од f . Може се користити формула:

$$\pi(f) = 2 \frac{2f^2 - 1}{\sqrt{1 - f^2}}.$$

Провјерити да ли је $\pi(f)$ нормализовано.

- Израчунати *PDF* од M_{irr} . Корисна је формула:

$$p(M_{\text{irr}}) = \frac{\sqrt{2/\pi}}{\sigma} \int_{1/\sqrt{2}}^1 e^{-\frac{(M_{\text{irr}}/f - \mu)^2}{2\sigma^2}} \frac{2f^2 - 1}{f \sqrt{1 - f^2}} df.$$

---

¹Важи формула $\chi = \frac{cJ}{GM^2}$, гдје је J угаони момент.

ШЕСТИ домаћи из астростатистике

1. задатак [100%]

Треба написати кратак извјештај о проблему који је описан на овом линку. Нема потребе репродуковати проблем у *пајтону*.